

До Окружного адміністративного суду м. Києва

Позивач: Олійник Дмитро Вячеславович,

Відповідач: Національна комісія регулювання електроенергетики України,
вул. Смоленська, 19, м. Київ, МСП-03680,
засіб зв'язку -тел. 2703001,
e-mail: box@nerc.gov.ua

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ
(в порядку ст. 171 КАС)

Відповідачем НКРЕ була прийнята постанова № 8 від 13.01.2011 р. «Про зміну тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню і населеним пунктам, та затвердження Змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію, що відпускається населенню і населеним пунктам» (zareєстрована Мін'юстом за № 62/18800 від 17.01.2011 р.; оприлюднена 21.01.2011 р. у газеті «Урядовий кур'єр»). Цей нормативно-правовий акт набрав чинності 01.02.2011 р., отже саме з цього моменту відлічується строк для звернення до суду, оскільки вважаю, що цим нормативно-правовим актом порушуються мої права споживача житлово-комунальних послуг (ЖКП).

Також відповідачем була прийнята постанова № 343 від 17.03.2011 р. «Про зміну тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню і населеним пунктам, та затвердження Змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію, що відпускається населенню і населеним пунктам» (zareєстрована Мін'юстом за № 378/19116 від 21.03.2011 р.; оприлюднена 29.03.2011 р. у газеті «Урядовий кур'єр»). Цей нормативно-правовий акт набрав чинності 01.04.2011 р. і ним також були порушені мої права споживача ЖКП.

Статтею 11 Закону України № 575/97-ВР «Про електроенергетику» встановлено, що відповідач НКРЕ є органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці. Цим же положенням закону встановлено, що відповідач здійснює регуляторну діяльність з урахуванням вимог Закону України № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Ст. 12 Закону № 575/97-ВР на відповідача покладено забезпечення проведення цінової та тарифної політики в електроенергетиці, а також захист прав споживачів електричної енергії.

За Законом № 1160-IV органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також їх посадові особи, відносяться до регуляторних органів. Регуляторним актом визнається прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання. Ним визнається також прийнятий уповноваженим регуляторним органом інший офіційний письмовий документ, який змінює чи скасовує норми права, застосовується неодноразово та щодо невизначеного кола осіб і який спрямований на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання, незалежно від того, чи вважається цей документ, нормативно-правовим актом.

Згідно ст. 1 Закону України № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги», такими послугами є результати господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах,

комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил. Споживач - фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

Статтею 13 цього ж Закону № 1875-IV визначено, що електропостачання віднесено до комунальних послуг, які є житлово-комунальними послугами (ЖКП) за своїм функціональним призначенням.

Учасниками відносин у сфері господарювання є суб'єкти господарювання, споживачі (ст. 2 ГК України).

Таким чином, оцінюючи наведені норми матеріального права у сукупності і системному зв'язку, слід дійти до висновку, що оскаржувані постанови відповідача за своєю правовою природою є актами, спрямованими на правове регулювання відносин між регуляторним органом та суб'єктами господарювання. Вказаними актами змінені норми права, вони розраховані на неодноразове застосування і щодо невизначеного кола осіб, які є платниками за електропостачання за новими тарифами (споживачів ЖКП), а отже, ці акти є регуляторними актами.

Відповідно до вимог ст. 13 Закону України № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» повідомлення про оприлюднення регуляторного акту з метою зауважень і пропозицій, проект регуляторного акту та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднюється шляхом опублікування в засобах масової інформації розробника цього проекту, а у разі їх відсутності - у друкованих засобах масової інформації, визначених цим регуляторним органом, та/або шляхом розміщення на офіційній сторінці цього регуляторного органу в мережі Інтернет.

Виходячи з цих положень законодавства, як споживач електроенергії я мав право отримати інформацію про структуру ціни/тарифу на електроенергію і подати свої зауваження і пропозиції. Проте, такого права я був позбавлений, оскільки проекти оскаржуваних постанов відповідача не оприлюднювалися.

Відповідно до ст. 25 Закону України № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», регуляторний акт не може бути прийнятий або схвалений органом виконавчої влади або його посадовою особою, якщо наявна хоча б одна обставина:

- відсутність аналізу регуляторного впливу;
- проект регуляторного акту не був оприлюднений.

Таким чином, відповідачем були порушені положення ст. 11 Закону України № 575/97-ВР «Про електроенергетику» щодо урахування вимог Закону № 1160-IV.

При цьому відповідачем були також порушені вимоги ст. 20 Закону України № 3659-XII «Про Антимонопольний комітет України» і не отримано з боку АМК погодження оскаржуваних постанов, при тому що рішення з питань установлення порядку визначення цін і тарифів, граничних нормативів рентабельності для об'єктів антимонопольного регулювання (яким зокрема є АЕК «Київенерго») підлягають погодженню з органами Антимонопольного комітету України. Порядок визначення тарифів на електроенергію в залежності від норми їх споживання споживачами АЕК «Київенерго» (яке є суб'єктом природних монополій міста Києва з передачі та розподілу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) підлягає такому погодженню.

Отже, оскаржувані постанови відповідача були прийняті протиправно – виключно в інтересах власників монополій, а не споживачів ЖКП.

За змістом ст. 1 Закону України № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.

Відповідно до ч. 3 ст. 5 Закону № 1875-IV центральний орган виконавчої влади з питань регулювання електроенергетики формує в межах своєї компетенції державну

політику щодо встановлення цін на електроенергію і природний газ, тарифів на їх транспортування та постачання підприємствам і організаціям, які виробляють та надають житлово-комунальні послуги населенню.

Відповідно до ст. ст. 13, 14 Закону № 1875-IV електропостачання віднесено до комунальної послуги першої групи, ціни/тарифи на яку затверджують спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади. Указом Президента України № 1167/2000 від 30.10.2000 р. «Питання Національної комісії регулювання електроенергетики України» відповідача визначено центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, підконтрольним і підзвітним Президенту України.

Статтею 30 Закону № 1875-IV закріплені принципи державного регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, серед яких зокрема рівність правових гарантій; відповідність рівня цін/тарифів розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво; відкритість, доступність та прозорість структури цін/тарифів для споживачів та суспільства.

Проте, відповідачем цих принципів не було дотримано.

В порушення принципу рівності правових гарантій оскаржуваними постановами № 8 від 13.01.2011 р. і № 343 від 17.03.2011 р. тарифи встановлено у розмірах, що відрізняються в залежності від обсягу (норм) споживання електроенергії, а також в залежності від місцевості проживання споживачів та інших чинників.

В порушення принципу відповідності рівня ціни/тарифу розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво тарифи на електроенергію було підвищено на тлі того, що на внутрішньому ринку України спостерігається надлишок (профіцит) електроенергії. Так, у 2011 році істотно збільшено обсяг експорту електроенергії: протягом січня – травня 2011 року експортовано 2 071,1 млн. кВт·г електроенергії, що на 291,1 млн. кВт·г, або на 16,4% більше відповідного показника 2010 року (за даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України). За експертними оцінками ціна виробництва електроенергії для ДП «НАЕК «Енергоатом» складає приблизно 18 копійок за 1 кВт., собівартість виробництва на АЕС – близько 16 копійок.

В порушення принципу відкритості, доступності та прозорості структури цін/тарифів для споживачів та суспільства мені виявилось неможливим дізнатися структуру цін/тарифів на електроенергію, встановлених оскаржуваними постановами, оскільки відповіді на це питання за своїм інформаційним запитом від 06.05.2011 р. я не отримав. Листом № 1449/25/27/11 від 10.06.2011 р. (який в порушення вимог законодавства про інформацію був відправлений мені не раніше 12.07.2011 р.) відповідач не повідомив мені структуру ціни/тарифу на електроенергію, затверджену його нормативно-правовим актом; не повідомив про причину підвищення тарифу на електроенергію для населення. У відповіді виявилася відсутньою запитувана інформація щодо собівартості виробництва і експортної вартості електроенергії у 2010-2011 роках.

Таким чином, відповідачем було порушено моє право на одержання в установленому законодавством порядку необхідної інформації про структуру ціни/тарифу комунальної послуги (якою є електропостачання), що передбачено п. 2 ч. 1 ст. 20 Закону № 1875-IV. При цьому, мене як споживача ніхто не попереджав про підвищення тарифів на електроенергію в порядку, передбаченому ч. 5 ст. 32 Закону № 1875-IV.

Також відповідачем, з огляду на викладене вище були порушені принципи державного регулювання цін/тарифів, закріплені п. п. 1, 3, 4 ст. 30 Закону № 1875-IV.

Крім того, відповідачем були видано постанови № 1726 від 14.12.2010 р. «Про затвердження тарифів на теплову енергію ЗАТ «Екостандарт», № 1729 від 14.12.2010 р. «Про затвердження тарифів на теплову енергію АЕК «Київенерго». Вказаними постановами затверджено тарифи на теплову енергію ЗАТ «Екостандарт» та АЕК «Київенерго» для населення, бюджетних установ та інших споживачів. Також відповідачем видано постанову № 58 від 20.01.2011 р. «Про затвердження тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення ВАТ «АК «Київводоканал».

Вказаною постановою затверджено тарифи на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення ВАТ «АК «Київводоканал» для населення.

Вищевказаним інформаційним запитом я просив надати інформацію щодо структури цін/тарифів на теплову енергію і послуги з централізованого водопостачання і водовідведення, на що відповіді по суті також не отримав. У цій частині відповідач економічне обґрунтування підвищення тарифів у грудні 2010 – січні 2011 року пояснив нормативно-правовими актами, прийнятими у лютому 2011 року (постанови НКРЕ №№ 242, 243 від 17.02.2011 р.) без наведення жодних розрахунків. До введення у дію цих НПА відповідач переглядав ціни/тарифи виходячи з нібито коригування вартості паливної складової на підставі постанов Кабміну № 955 від 10.07.2006 р., № 959 від 12.07.2006 р. Проте, відповідно до постанови Кабміну № 605 від 29.04.2006 р. «Деякі питання діяльності Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» вартість паливної складової зафіксована на певному рівні і не змінювалася.

На підставі викладеного, вважаю відповідь на запит і встановлені відповідачем тарифи на електроенергію для населення необґрунтованими, а самі постанови відповідача НКРЕ незаконними, і такими, що не відповідають законодавчим актам.

Визначення нормативно-правового акту дано у «Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації», затверджених наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 р. № 34/5 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12.04.2005 р. за № 381/10661.

Відповідно до приписів ч. 2 ст. 171 КАС України право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

На підставі викладеного, керуючись Законами України «Про електроенергетику», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про Антимонопольний комітет України», «Про житлово-комунальні послуги», «Про інформацію», «Про захист прав споживачів», статтею 171 КАС України,

ПРОШУ:

визнати постанови Національної комісії регулювання електроенергетики України № 8 від 13.01.2011 р. «Про зміну тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню і населеним пунктам, та затвердження Змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію, що відпускається населенню і населеним пунктам» і № 343 від 17.03.2011 р. «Про зміну тарифів на електричну енергію, що відпускається населенню і населеним пунктам, та затвердження Змін до Порядку застосування тарифів на електроенергію, що відпускається населенню і населеним пунктам» такими, що не відповідають положенням ст. 11 Закону України «Про електроенергетику», ст. 25 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ст. 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», ст. ст. 20, 30, 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» і незаконними;

визнати постанови Національної комісії регулювання електроенергетики України № 8 від 13.01.2011 р. і № 343 від 17.03.2011 р. нечинними з моменту прийняття;

зобов'язати Національну комісію регулювання електроенергетики України надати мені повну і обґрунтовану відповідь на запит від 06.05.2011 р. протягом місяця після набрання постановою по цій справі законної сили.

Додатки: запит від 06.05.2011 р., лист НКРЕ від 10.06.2011 р., конверт зі штемпелем 12.07.2011 р., копія позову з додатками для відповідача; клопотання про приєднання доказів і квитанція держмита 3,40 грн. (для суду).

15 липня 2011 р.

/Позивач Олійник Д. В./